

Dierenartsenpraktijk Ell
professionals in veterinaire zorg

Castratie van de teef

Allereerst wat wordt verstaan onder castratie? Velen denken dat enkel een reu gecastreerd kan worden echter een teef kan dit ook ondergaan. **Castratie** is nl. het wegnemen van de geslachtsklieren, dus zowel testikels bij de reu als de eierstokken (ovaria) bij de teef. **Sterilisatie** betekent onvruchtbaar maken d.w.z. steriel met intact laten van het geslachtsapparaat. Er komen geen nakomelingen meer. Deze laatste ingreep wordt een enkele keer bij de reu toegepast. Bij de teef wordt deze ingreep nooit uitgevoerd.

Bij de teef worden bij castratie de beide eierstokken verwijderd en bij een afwijkende baarmoeder wordt ook de baarmoeder verwijderd. We noemen dit een ovariohysterectomie (OVH). Als enkel de eierstokken worden verwijderd heet dit een ovariëctomie (OVE).

De vroege castratie bij de teef heeft een aantal belangrijke medische voordelen:

- De teef wordt niet meer loops
- De kans op baarmoederontsteking is nihil
- De kans op suikerziekte en melkkliertumoren is met 70-80% gedaald
- Schijnzwangerschap kan na de sterilisatie nog 1 keer optreden en daarna niet meer.

Waar voordelen zijn, zijn ook nadelen. Zo ook hierbij:

- De kans op dikker worden is duidelijk aanwezig, dus verminder de hoeveelheid voer met 10%
- Soms vachtverandering met name bij langharige honden
- Soms worden de honden wat rustiger
- Zelden zien we het optreden van urine incontinentie door het wegvallen van de vrouwelijke hormonen, gelukkig is dit middels medicijnen in vrijwel alle gevallen te verhelpen

De meeste teven worden aangeboden voor een ovariëctomie met als doel loopsheidpreventie en ter voorkoming van de ontwikkeling van melkkliertumoren en een baarmoederontsteking. Deze laatste aandoening komt bij de teef meestal in aansluiting op een loopsheid voor en niet zoals bij andere huisdieren na een bevalling. Kortom als er niet gefokt wordt met de teef, verdient ovariëctomie veruit de voorkeur boven de prikpil en boven gewoon loops laten worden.

Op welk moment dient bij voorkeur de ingreep plaats te vinden?

De cyclus van de teef verloopt als volgt: ca. 3 weken loops, daarna treedt een periode in waarbij het zwangerschapshormoon (progesteron) in verhoogde mate in de bloedbaan aanwezig is. Deze periode duurt 9 weken en daarna treedt een periode van 'relatieve hormonale rust' in. Deze laatste periode is

van teef tot teef verschillend, maar duurt tussen de 3 en 6 maanden, waarna de volgende loopsheid start. Het beste moment van ovariëctomie is dus in de 'hormonale rustperiode' wat neerkomt op ongeveer 3 maanden na het einde van de loopsheid.

Op welke leeftijd?

De teef kan reeds voor de eerste loopsheid geopereerd worden, dwz rond de leeftijd van 6 maanden. Het is vaak moeilijk in te schatten wanneer de eerste loopsheid plaatsvindt, daarom kan men er voor kiezen om de eerste loopsheid af te wachten en dan 3 maanden later de operatie in te plannen. De geslachtshormonen hebben ook invloed op de ontwikkeling van het bewegingsstelsel en de urinewegen en dus is het verstandig om bij grotere hondenrassen de eerste loopsheid sowieso te laten doorgaan en pas in te grijpen als de hond zich lichamelijk goed ontwikkeld heeft. Bij kleinere honden is het belang van deze hormonale invloed niet zo groot.

Operatie

Om te zorgen voor een steriel operatieveld worden de haren weggeschoren op en rondom de plaats waar de huidincisie gemaakt worden. Dit kan helaas soms wat jeuk en huidirritatie veroorzaken. De castratie van de teef kan op 2 manieren gebeuren. Op de **conventionele** wijze worden via een huidsnede achter de navel de eierstokken uit de buik getild en daarna afgebonden en verwijderd. Als de baarmoeder bij een jonge teef niet afwijkend is wordt deze niet standaard verwijderd.

Tegenwoordig is het ook mogelijk om de teef **laparoscopisch** (via een kijkoperatie) te opereren. Dan worden er 2 sneetjes gemaakt (van ongeveer 1 cm) voor en achter de navel. Door het ene gaatje wordt dan de camera in de buik gebracht en door het andere het chirurgisch materiaal om de eierstokken te verwijderen.

De voordelen van de laparoscopische ingreep zijn de kleine huidwondjes waardoor een kraag of Medical Petshirt (soort romper) niet meer nodig is. We zien ook dat de operatiepatiënten minder pijn ervaren na de ingreep en sneller herstellen. Nadeel is de hogere kostprijs door het gebruik van gespecialiseerde apparatuur en dat de baarmoeder niet verwijderd kan worden.